

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2025 r. na posiedzeniu bez udziału stron
w sprawie A. M. w przedmiocie wyroku łącznego
wniosku obrońcy skazanego A. M. - adwokata J. J. -
o wyłączenie SSN Anny Dziergawki
od rozpoznania sprawy o sygn. akt III KK 617/24,
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł

**wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Annę Dziergawkę od
rozpoznania w sprawie III KK 617/24 kasacji obrońcy skazanego.**

UZASADNIENIE

W dniu 4 grudnia 2024 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja obrońcy skazanego A. M. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 21 grudnia 2023 r., sygn. akt II AKa 115/23, utrzymującego w mocy wyrok łączny Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 30 czerwca 2023 r., w sprawie II K 127/22. Zarządzeniem z dnia 12 grudnia 2024 r. do rozpoznania tej sprawy została wyznaczona SSN Anna Dziergawka. W dniu 3 lutego 2025 r. obrońca złożył wniosek o wyłączenie od rozpoznania niniejszej sprawy sędziego Anny Dziergawki z uwagi na wątpliwości co do jej bezstronności, wynikające z uzyskania statusu sędziego Sądu Najwyższego w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa w składzie ukształtowanym nowelą z 2017 r. W ocenie wnioskodawcy, orzekanie przez sędziego SN Annę Dziergawkę w przedmiocie wniesionej w niniejszej sprawie kasacji spowoduje wystąpienie bezwzględnej podstawy odwoławczej z art. 439 § 1

pkt 2 k.p.k. Powołując się na motywy zawarte w uchwale trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/2020 oraz szeroko przedstawione orzecznictwo TSUE i ETPC, w konkluzji obrońca wskazał, że SSN Anna Dziergawka nie spełnia wymogu instytucjonalnej bezstronności w rozumieniu wskazanych tam argumentów, która to okoliczność wywołuje uzasadnioną wątpliwość także co do bezstronności Sędziego przy rozpoznawaniu przedmiotowej sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługiwał na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. O potrzebie zastosowania instytucji wyłączenia sędziego decyduje między innymi ocena, czy dla postronnego obserwatora zachodzą w realiach sprawy takie okoliczności, które w odbiorze społecznym mogą budzić wątpliwości co do bezstronności sędziego. Orzeczenie wydane przez sąd z udziałem osób powołanych na stanowisko sędziego w procedurze nominacyjnej prowadzonej przed Krajową Radą Sądownictwa wadliwie ukształtowanej na podstawie w/w ustawy, jest obciążone wadą traktowaną przez ETPC jako naruszenie art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Złożony przez obrońcę wniosek opiera się na okolicznościach związanych z powołaniem sędziego Anny Dziergawki na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, którą ukształtowano na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3). Sam fakt brania udziału w orzekaniu osoby powołanej na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w tym trybie prowadzi do nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (*zob. uchwała Sądu Najwyższego w składzie połączonych 3 Izb z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA 1-4110-1/20; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22*). Z dotychczasowego orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wynika natomiast, że tego rodzaju wady stwierdzone w postępowaniach nominacyjnych na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego mają charakter systemowy i będą brane pod uwagę w podobnych skargach złożonych w przyszłości do Trybunału (*por. wyroki: z dnia 22 lipca 2021 r., nr 43447/19, Reczkowicz przeciwko Polsce; z dnia 8 listopada 2021 r., nr 49868/19 i 57511/19, Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce i z dnia 3 lutego 2022 r., nr 1469/20, Advance Pharma Sp. z o.o. przeciwko Polsce*).

Bezsporne jest, że okoliczności związane z uzyskaniem statusu sędziego Sądu Najwyższego przez sędzię Annę Dziergawkę, w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r. prowadziłyby, gdyby sędzia

rozstrzygała niniejszą sprawę, do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC, standardu konstytucyjnego i także do przyjęcia, że sąd z jej udziałem będzie sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Problematyka związana z procedurą powołania sędziów ściśle powiązana jest z prawem do rzetelnego procesu sądowego, co uzasadnia wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Anny Dziergawki od udziału w przedmiotowej sprawie. Jest to tym bardziej uzasadnione, jeśli zważy się dodatkowo na fakt, że w kasacji obrońca podniósł zarzut dotyczący niewłaściwej obsady Sądu Apelacyjnego wobec całego trzyosobowego jego składu. W takiej sytuacji sędzia Anna Dziergawka, w przypadku rozpoznania niniejszej sprawy, orzekałaby z naruszeniem zasady *nemo iudex idoneus in propria causa*.

Mając powyższe na uwadze, należało wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Annę Dziergawkę od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. III KK 617/24.

[J.J.]

[a.ł]